

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-02-03
Besvaras senast
2021-02-10 kl. 12.00

Till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:1611 Tiggeriförbud

Den 19 januari 2021 kom en dom från Europadomstolen för mänskliga rättigheter i fallet Lacatus mot Schweiz. Ärendet rör en rumänsk romsk kvinna som bötfälldes i Genève 2015 för att hon tiggde. Boten utfärdades med hänvisning till ett lokalt tiggeriförbud. Hon vände sig till Europadomstolen och menade att tiggeriförbudet berövade henne möjligheten till försörjning, vilket strider mot hennes rätt till privat- och familjeliv (artikel 8 i Europakonventionen).

Domstolen kom fram till att kvinnans rättigheter kränkts under Europakonventionens artikel 8. Tiggeriförbudet kunde inte rättfärdigas i det här fallet eftersom kvinnans möjlighet till överlevnad stod på spel. Domstolen menar att rätten att göra det som är nödvändigt för att överleva är inneboende i rätten till mänsklig värdighet.

Även om domen rör ett specifikt fall kan några generella slutsatser dras. Det gäller bland annat att tiggeri inte kan kriminaliseras utan att förbudet vägs mot effekten det skulle ha på dem som drabbas. I en sådan avvägning måste de enskildas utsatthet tas i beaktande. Om människor lever i extrem fattigdom, och har mycket små möjligheter att försörja sig på annat sätt än att tigga, är staternas utrymme att förhindra dem att göra det mycket begränsat under Europakonventionen.

Sverige är bundet att följa Europakonventionen, och domen har därmed prejudicerande verkan för Sverige. Femton svenska kommuner har infört tiggeriförbud eller krav på tillstånd för tiggeri. De rättsliga prövningar som genomförts av dessa inskränkningar har inte tagit hänsyn till de avvägningar som Europadomstolen gör i domen. De rättigheter som stadgas i Europakonventionen har inte alls beaktats, vilket är en allvarlig brist som Vänsterpartiet och flera människorättsorganisationer påtalat. Även om domen inte behandlar de inskränkningar som finns i Sverige är det mycket möjligt att de skulle anses strida mot Europakonventionen vid en prövning. Frågan är om regeringen är nöjd med den ovissheten eller vill säkerställa ett starkare skydd för de mest utsatta. Ska Sverige konsekvent balansera på gränsen det tillåtna?

Mot denna bakgrund vill jag fråga statsrådet Mikael Damberg:

Avser statsrådet att ta något initiativ med anledning av Europadomstolens dom den 19 januari 2021 i fallet *Lacatus* mot Schweiz?

.....

Christina Høj Larsen (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders